

NOA

Les quatre mirades de la mania.

MARE

L'esclat de la primavera ens ha portat els verds, les olors, la pluja... i la follia. Ahir vas entrar a l'Hospital Psiquiàtric i t'hi van ingressar. Passatges tèrbols que quedaran en la nostra memòria com una trencadissa dels pilars de la calma. Cerco la mirada als teus ulls, el somriure als teus llavis, l'energia al teu cos. Hi són. Però hi són vers el no res. Et perdo. Has creuat la frontera invisible de l'insuportable.

Mentre el conserge obre la porta i repassa amb un bri de vergonya el contingut de la bossa, al llarg del passadís, m'esclata un disseny sense cap control: què he fet malament? Per sort la gola nuada es tanca com la porta de vidre que ha obert amb clau la infermera per deixar-me passar. El quadre de desconcert que presenta la unitat, s'esvaeix ràpidament quan et veig al final del passadís, amb les calcetes a la mà, netejant amb obstinació la ja brillantor de la canonada. T'he portat la teva roba amb el nom marcat. M'estrenys amb una força incontrolable com si t'aferressis al record desdibuixat del que vas ser. M'abraones amb una rigidesa que m'ofega. I de cop t'apartes oblidant en un no res la meua presència. Surts corrent. Tornes a rentar-te les mans? Però si tant sols fa... No m'escoltes, no em sents. Apareixes tota xopa, de cap a peus. Tant és. Vols fer el llit. Penso que està impecable. Ja no, l'has desfet. Tornem-hi. T'obsessiones en els plecs inexistents del llençol. I prems amb la mà per fer-los desaparèixer com si així, poguessis foragitar tots els plecs del teu malson.

Fugir. Com pot ser que no me n'adonés? Sempre has fugit. Fugies de la teva ombra, ara vols fugir d'aquesta presó, dels sedants; fugies dels amics, de nosaltres, de les feines, dels teus propis sentiments, fugies de l'estabilitat com si et volgués fer mal. Com explicar-te que la teva malaltia sempre ha estat la fugida? Ara plores, ara et revoltes. I quan caus exhausta, t'envaeix un insolent estat de dol. Et perdo. No pots acostar-te on sóc. Intento apropar-me al teu malson per treure'n l'entrellat. Però t'escoles de la meua mirada i surts rabent eufòrica a abraçar-te a la que em presentes com la teva besàvia que, sense ni tant sols estranyar-se, es deixa abraçar, petonejar i cordar els botons del pijama mal ajustats.

Els dies passen i els cumulonimbus desfan la tempesta lentament. I, tot i que els gotims i restes de calamarsa persisteixen, travessem la porta de vidre per tornar a casa. Allà ens hi trobarem la primavera. M'ajudaràs a remenar la terra com abans? Com t'agradava de sentir la terra a les teves mans! Plantarem flors, tomates, gerds i maduixeres. Et dic les millors paraules que trobo, et regalo el millor somriure i t'acaronno amb la mirada. Tu dorms, dorms molt i t'estàs hores davant la llar com esperant que el foc purificador netegi del tot les restes de l'angoixa. I treus les coses de lloc per tornar-les-hi a posar en un moment que mai arriba perquè, de sobte, sempre torna a aparèixer la fugida. La calor de les flames et fereix, a vegades t'il·lumina. Penses durant hores i hores i somrius als somnis de la vida. També plores. Estimes i odies amb la mateixa intensitat. La nit mai t'ofereix el descans que sembla imprescindible durant el dia. Crides. I a voltes, crec, fins i tot algú et respon.

Han passat cinc anys. I els mots forjats amb el metall més dur que lletrejaven aquell inesperat Trastorn Bipolar, han esdevingut uns assossegats companys de viatge. Has fet les paus amb les tardors i amb les primaveres, amb els cims i amb les fondalades. I la mar agitada que mai es calma del tot, et permet navegar sense albirar una segura deriva. T'observo de lluny on, des de fa anys, contemplo unes portes impenetrables que tanmateix ja no et turmenten tant. Respiro. De moment, no em necessites. Els plecs del llençol poden esperar.

C.D.M. COL.LEGIADA 1537

L'ajudo a fer la bossa per tornar a casa. Avui fa 19 dies que va ingressar i en algun moment m'ha semblat fins i tot que començava a contactar amb la realitat. Però no hi posaria la mà al foc. Quan va entrar per urgències no en quedava ni el mínim rastre de realitat. Pobre criatura! Per molts anys que porti treballant a la unitat mai em podré acostumar a veure-les tan perdudes, aquestes noies. Per no patir-hi tant, a vegades, provo d'imaginar-me els excessos de dopamina i noradrenalina en el seu cervell, penso que algun dia els investigadors podran trobar evidències més concretes d'aquest component genètic que sembla que hi ha i en trauran un tractament ben eficaç... i sense efectes secundaris! També penso en quin és el "gatell ambiental que ha disparat l'arma genètica", m'agrada aquesta metàfora! Em fa l'efecte que hi ha alguna cosa adormida i...

patam! Ja és massa tard. Ja no hi ha res a fer! I és que quan les veig arribar tan perdudes no puc evitar l'impuls d'implicar-me en el seu patiment. A vegades tinc la sensació que alguna cosa en elles s'ha trencat i, si pogués, m'agradaria poder agafar-ne tots els trossets i intentar recompondre'n totes les peces, com si fos un trencadís d'aquells d'en Gaudí. És que no hi ha res de coherent en elles! La irritabilitat, la inquietud, l'exaltació, l'exageració en les seves formes, en la forma de sentir... I aquest excés d'autoestima? Tan gran com fictici. Perquè, a la que et despistes, ja s'ha trencat bruscament quan fan el viratge cap a la depressió. Aquesta manera d'aïllar-se del món... Un Dragon Kan, això és el que semblen. I la rapidesa? Sembla que els seus pensaments tinguin tanta pressa, que al final són incapaces d'articular una sola frase amb sentit. La fuga d'idees, quina expressió tant encertada! Realment fa l'efecte que les seves idees hagin marxat a buscar un altre cervell més sà que les pugui assimilar i ordenar. Criatures! Estan totalment desordenades pobretes, sempre inquietes, no tenen cap percepció del risc, cap capacitat de control, és tot impuls, impossible d'entendre, impossible de calmar. Impossible d'ajudar sense ferir. M'he sentit impotent tantes vegades! Com fer-li entendre que el tractament l'ajudarà a millorar si no té cap consciència que està malament? Com explicar-li que a més de prendre aquesta medicació que no vol de cap manera haurà de seguir uns hàbits, haurà d'aprendre a manegar els conflictes perquè no li portin recaigudes? Serien com un volcà en erupció però al que hem d'aturar la lava perquè és tòxica i pot afectar tot el cervell, fins al punt que l'acabi deteriorant sense remei. Quan la química del cervell es retorça, noi, la ment pateix. Com m'agradaria poder-los evitar aquest mal tràngol!

En plegar el pijama, ens fixem les dues amb els plecs del llençol. Mira, m'ha fet l'efecte que somreia i tot! Quantes vegades deu haver allisat compulsivament els plecs del llençol? Hores i hores passant la mà sense trobar-lo mai prou llis! Tanquem la bossa i l'acompanyo al passadís on l'espera somrient la mare. Marxen fràgils, vulnerables, febles. Jo, quan surten, me les l'imagino com si fossin porcellanes xineses que requereixen viure entre cotons per no esquerdar-se al primer corrent d'aire. Però mira, ha passat el pitjor, la crisi. Ara queda una mena de ressaca. S'anirà recuperant lentament. Com si comencés a trobar-se de nou amb aquella que havia estat abans. Fins el moment en què es preguntarà: quina part sóc jo realment?

MANIA

Una altra més. I un altre. I una altra. Cauen lentament però sense aturar-se mai. La llavor que la humanitat va dispersar per tota la mare terra, arrasa violentament sense pietat de ningú que porti a les seves entranyes la cadena d'ADN amb el meu nom.

Tant se val en quin moment els humans van formar un grup prou gran que necessités separar-se. Tant se val en quin moment un individu va tenir necessitat de l'excentricitat, de la diferència, de l'eficàcia biològica per trencar les regles del grup i seguir unes noves passes. Tant se val si l'energia desorbitant que no deixava dormir per poder sobreviure als predadors o a la tribu rival, era el millor regal de l'evolució per no morir... Al capdavant, això va ser al principi dels temps. I a cada temps la llavor s'ha anat escampant, a cada cèl.lula, a cada mol.lècula d'ADN, escampant la dissort seguint unes lleis que només la mare natura sap. Només sé que quan neix un humà amb la llavor, espera amatent l'esclat de la folia. I espera el camí tort, la mà que bressolarà el desordre, el caos. I espera la guspira externa que caurà com una maledicció sobre la llavor. I quan arriba aquest moment, jo em desenvolupo orgullosa, engolint tot el que trobo al meu voltant, retorçant tots els camins, fent volar tots els ponts que connecten amb l'enteniment, transformant la raó en mil bocins impossibles de recompondre. Aleshores la nit tot ho amara xuclant l'energia per resistir qualsevol intent d'estendre la mà cap a fora. I les engoleixo fins a les tenebres, fins que ja no se les reconeix. Ja no les troben ni en la mirada, ni amb el somriure; l'energia únicament els permet sobreviure. Una energia que ara es resisteix en ella, cercant, una vegada i una altra, la sortida de l'abisme en el plec dels llençols.

NOA

Coi de gat! Mai fa el que li dic! Ara tenia ganes d'estar una estona a la vora del foc per pair una mica aquesta merda que em fan empassar! Que haig de dormir diuen... I ells què collons saben si necessito dormir o no? El meu cos no necessita dormir com els altres, que no ho entenen? Vaig estar cinc dies sense tancar els ulls i què? Doncs que mai havia estat tan bé! Fuà! Quina cosa tan brutal! Em sentia tan alliberada...és impossible de descriure... era com una força magnètica que m'atreia i em feia estar a la

glòria. Què coi saben ells del que em convé i el que no em convé! Segur que mai hi han estat així! Jo tinc un talent especial per trobar el nirvana... ha, ha, ha, ha...m'imagino els monjos budistes amb les cames creuades meditant, ha, ha, ha, ha...a la merda el nirvana! Què en saben ells del que necessito jo? Qui són ells per treure'm de la meva felicitat? En ma vida m'havia sentit així! Que estava massa eufòrica? Què coi vol dir massa eufòrica? Irritable? I una merda estava irritable jo! El que estava és millor que mai... i apa! torna la repressió, la censura, a la puta medicació que em deixa somnàmbula... a l'ambulància i al psiquiàtric, amb tots aquells bojos! Jo no tinc res a veure amb tots aquells sonats! Però mira, una cosa bona va ser quan vaig trobar la besàvia Ivette, ai! que mona ella, sempre tan menudeta! Em va preparar com sempre la meva tassa de llet amb galetes per berenar. Pobre Ivette! - S'ha mort la iaia Ivette- em va dir la mare quan jo era petita. Ja vinc, àvia. Jo també em moriré. No puc suportar viure més en aquest món. Em volen fer mal. Sento que em vigilen, tinc por, tinc por que se m'emportin. Mare, s'ha mort l'àvia Ivette. Tranquil·la, petita, tot anirà bé.

Se'm fa difícil trobar el record de l'ingrés. A vegades sembla que pugui veure una mica la llum i entendre que tot plegat és conseqüència d'un trastorn, com diuen, que m'ha afectat el cervell, o la ment, jo què sé! Ja no sé ni què sento, perquè els sentiments van canviant contínuament, tinc por, sento ràbia, em sento estranya, estic perduda. Quan intento posar-hi paraules, em passa com en un malson, que quan el somies el veus ben clar però que no el pots explicar perquè no s'hi poden posar paraules. Tot està desordenat. A vegades em sembla que m'he trencat. I en algun moment de calma, com ara, m'imagino que puc anar recollint els bocins i puc trobar alguna cosa que em sona familiar. I em trobo, fracturada i ferida, però intueixo que sóc jo.

La mare pateix per meua pau precària, em sap tant de greu veure-la així! Em controla de reüll perquè no em torni a perdre. I em calma. Com sap asserenar-me l'ànima la mare! Penso que de mica en mica vaig recuperant l'energia. La mare diu que n'aprendrem. Aprendrem a veure-la venir, a reconèixer els primers senyals i a evitar tornar a perdre'm. No sé si ho vull. A vegades sí. A vegades enyoro estar envoltada d'aquell immens plaer. Però la baixada és infernal... Maleït...! Prou, Noa, prou!. Ara reposa. No hi pensis més. No tornis a arrencar. Mira el foc. Descansa. Aviat tot es posarà a lloc.

EPÍLEG

El foc espetega i la treu de les cabòries. Sent l'olor de l'herba molla del jardí, un raig de sol que s'ha escolat per la finestra li recorda la primavera emergent. Plantaran flors, tomates, gerds i maduixeres. Com si intuís el seu desig, el gat salta de la falda i enfila el passadís fins a la seva cambra. De lluny albira els plecs del llençol sempre rebels que li recorden la imperfecció d'aquest món. Imagina la mà lliscant pel damunt però no s'alça com altres vegades. Demà el farà millor. O potser no.